

List ljudstvu v pouk in zabavo.

izhaja vsak četrtič in velja za poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za štiri leta 2 K. — Naročnina za Mesenjo 8 K, za druge izvenavertne dežele 5 K. Kdor hodi sam po nje, plača na leto BREJNO 7 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odgovora. — Čeje „Kosilnega Nabornega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vin. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta št. 3, sprejemna mariborsko, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne pettivate za enkrat 48 vin, ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 36 vin. Za večkratne oglase sklenjen pogovor. V zadetih „Mala razpisa“ stane beseda 10 vin. — Inserati se sprejemajo do točka opoldne. — Neprave reklamacije od poštnice vrnijo.

Tako je prišla majniška deklaracija s svojo zahtevo po združenju vseh južnih Slovanov, kar jih prebiva pod žezlom našega presvitlega cesarja. Kaj in je ob Sotli in ob Gorjancih? Preko nji su poda-jata roko brata, ki sta si brata po krvi in po jeziku. Ločili so ju tekom let na vse mogoče načine, samo da bi se ne s ozna-la, da bi ne vedela, da sta brata. A kri ni voda in zato sta se našla sedaj s tem večjo ljubeznijo. In kaj naj porečemo o onih, ki so južni sosedi Hrvatom. Tudi ti so naši bratje, saj se ločijo od Hrvatov samo in edino po rabi drugačnih črk. Žal, jih poznamo pri nas premalo. Srbi, smo re-ki vedno, imajo svojo državo, svojega kralja. A te-mu ni tako! Le en del Srbov stanuje v kraljevini Sr-biji, le en del Srbov je imel z mogočno našo domovi-no vojno. Velik del Srbov pa živi že dolga desetletja, nekateri že stoletja v naši domovini, pod istim vla-

Pek Ornig je tudi pred cesarjem govoril po svojem starem načinu. Kopičil je drzno neresnico na neresnico. Rekel je, da majniška deklaracija izvira iz panslaviističnih misli. Ptujski pek bi moral povedati, ako bi govoril resnico, da majniška deklaracija izvira le iz večstoletnega zapostavljanja Jugoslovancev za Nemci, Madžari in Italijani, posebno pa iz strašnih dogodkov začetkom svetovne vojske. Neresnico je govoril nadalje, ko je pred cesarjem trdil, da nemško-nemškutarska deputacija pred cesarjem zastopa naše slavne polke št. 87, 47, 26, pionirje št. 3, sapperje št. 3 in strelce št. 4. Pomislite, Ornig in Linhart zastopnika naših narodno zaveznih mož in mladeničev! A

darjem kakor mi. Ta del Srbov ima torej tudi tiste pravice kakor mi in s tem delom se hočemo združiti, da bo naša dežela velika, mogočna družina rodnih bratov.

Mi zahtevamo lastno državo, ki bi naj stopila kot enakovredna vrstnica nemški, ogrski in češki Avstriji in bi bila pod istim vladarjem kakor so te. Kakor je tlačani v srednjem veku kmet svojemu graščaku, tako tlačani danes narod svojemu sosedu. A minila je huda doba in rešila kmeta; danes pa so drugi časi, ko je treba rešiti narod.

Kakor vsak poedinec, tako ima tudi narod svojo pravico. Razni narodi so v naši domovini, a nad njimi vsemi gospodujeta sam Nemec in Madžar. Zakaj? Ker sta umela teptati vse druge, ki niso iste krvi, ki ne rabijo istega jezika.

To sta delala, ko so drugi mirno obdelovali svoja polja, ali pa so branili domovino proti turški sili. Saj sicer nista ne po duhu nad nami, in ne po številu močnejša. Kje je pravica, če vlada 10 milijonov Nemcev in 9.8 milijonov Madžarov vse avstrijske Slovence, ki štejejo že sami 26 milijonov glav! Do danes je bilo tako.

Mi pa zahtevamo, da se loči, kar ne spada skupaj, kar se ni zedinilo niti v dolgih 1200 letih in se združi z onim, kamor vleče srce in razum. Razvoj našega časa nam kaže, da imajo tudi narodi pravico in celo dolžnost zahtevati, to, kar je njihovega.

In mi zahtevamo, da se združimo z onimi, ki so naši in mi njihovi! To pravo nam daje narod kot celota, to pravo nam pa daje tudi zgodovina. Kraljevino Hrvatsko so vladali nekdanji hrvatski kralji. Samostojne so bile njih zemlje in njih kralj je bil sin lastnega naroda. A minili so časi samostojnosti — kajti Hrvati so si sami izvolili kralja iz tujega naroda, ki jim je pa potrdil njih pravice in njihovo samostojnost. Tudi danes ne zahtevajo ničesar drugega, kakor da se jim pripoznajo njihove pravice na lastni zemlji. — Mi Slovenci pač nismo imeli kraljev slovenskega rodu, a imeli smo svojo samostojnost! Saj nam kliče še danes Gosposvetsko polje, da si je moral naš vojvoda šele odkupiti svojo oblast od slovenskega kmeta in to v slovenskem jeziku. Minila je od takrat pač doba pet sto let, a mi zahtevamo le to pravico nazaj. Naše je Gosposvetsko polje in naša je pravica!

Svojih pravic se pač nismo odpovedali nikdar. Ali smo jih kdaj izgubili? Na vseh mogočih bojiščih preteklih stoletij in sedanje naše dobe smo krvaveli za dom in cesarja, ja, za časa turških pohodov smo mi sami branili domovino našo, da si je mogel nam za hrbtno v varnost spleta bič naš tlačitelj.

Naše roke so čiste! Naj so ga tudi teple različne vlade, naš narod je vedno le mirno in ponižno prosil svojih pravic. Vsi smo bili priče, ko se po nedolžnem pretepal, zapirali in mučili najboljši naše može. A kdo je slišal, da smo se uprli? Mirno in potrpežljivo smo prenašali trpljenje, ker smo vedeli, da bo zmagala pravica.

Kaj pa oni, ki bi radi, da bi jih častili kakor edine rešitelje domovine in presvitle cesarske hiše? Kdo se ne spominja leta 1848, ko so Madžari odstavili mladega cesarja Franca Jožefa in razglasili — Košuta za svojega vladarja! Pa zakaj bi posegli tako daleč nazaj?

Prav v naših dneh lahko opazimo nekaj prav podobnega. Iz mnogih dokazov naj vam povem le enega: Sam župan takega mesta kot je Gradec, je izjavil na javnem shodu: „Avstrija bo nemška ali je pa sploh ne bo!“ Torej, če se ne uniči takoj vseh drugih narodov, hočejo razbiti našo staroslavno Avstrijo.

To pa se ne bo zgodilo, dokler še bivajo Slovani na teh tleh. Že mnogokrat je slovanska pest rešila domovino in cesarja, tudi sedaj bo vedela, kam in kako naj vdari, da ostane naša mila domovina, da ostane tudi naš mladi, ljubljani cesar!

Zvesti smo bili in zvesti ostanemo, ker zahtevamo samo svojo pravico. Ta pravica pa je tako močna, da nas je združila vse, vse, ki svoj narod resnično ljubimo. Ni več razločka med strankami: vsi smo edini!

Najlepše se je pač pokazalo to edinstvo v okoliščini duhovnega nadpastirja, ki škofuje osrčju slovenskega ozemlja, deželi Kranjski, kateremu so se pridružile vse stranke. In kakor na povelje je zašumelo po vsej naši širni domovini, vsi so hoteli podpisati majniško deklaracijo, vsi so hoteli potrditi s svojim imenom, da tudi oni hočejo in zahtevajo isto kot njihovi poslanci, isto kot njih škof in njihove stranke. Tako se je zgodilo, da je danes naš narod popolnoma prerujen: navdušen za svojo zemljo zahteva svoje pravice.

Kakor mi vsi, tako se je oklenila jugoslovanske misli tudi naša mladina. Prisegla ji je zvestobo in tako ji prisegamo tudi mi:

Domovina mila! Čuj prisego našo: Za pravd naše zemlje, za svobodne grobove dedov naših, za svobodne vode in svobodno morje, za svobodne gore in polje pod nami, za svobodno solnce naše — polagamo na vzvišeni oltar svojega naroda ves svoj up in vse svoje delo, svoje besede, zadnji glas, zadnji utrip svojega srca, zadnji svoj dihanje. Ni trpljenja, ki nas omaja, ni žrtve, ki nam iztrga iz srca našo zahtevo.

Verujemo z vsem žarom svoje duše v bodočnost našo, verujemo v svobodo našo, verujemo v moč pravične jugoslovanske misli in živimo in umremo za naš veliki cilj!

Jugoslavija rešiteljica slovenskega kmeta.

Slovenske porice, dne 22. maja.
Ze del časa se opaža, da mestno prebivalstvo

kmete močno sovraži in obkłada z raznimi sramotilnimi priimki. Kmet baje noče oddajati svojih pridelkov, zlasti je to zelo pogosto brati v nemških in socialdemokratskih listih. Kmet naj bi bil zadovoljen z istimi cenami, kakoršne so bile pred vojno, to je vroča želja mnogih, zlasti se to zahteva pri pridelku na njivah, kakor tudi pri mleku. Govori se in tudi piše, da kmeta krma danes ne stane nič več kakor prej! Da je bil kmetijski stan teptan posebno po slovenskih krajih in izročen na milost in nemilost industriji in kapitalu, nam ne bo nikdo oporekal. Kako so kmetje izhajali s svojimi pridelki, imamo žal dokazov odveč. Na stotine je družin, katere so šle s trebuhom za kruhom, mnoge popolnoma brez lastne krivice.

Dovoljujem si tukaj javno vprašanje: „Ali naj bo kmet, oziroma kmetijski delavec, slabše plačan za svoj trud, za trdo delo od zore do mraka, kakor delavec v tovarni in v mestu sploh? Či bi mestni nemški gospodje, ki imajo najdaljše jezike, morali opravljati dela, katera mora opravljati kmetovalec, ali bi mogoče bili pridelki potem za polovico ceneji?“

V razgovoru s takimi osebami sem večkrat slišal: Mi smo se morali tri leta in še več učiti, dati se mučiti in zastoj delati, zato nam pa pristojaj, da potem boljše zaslužimo in boljše živimo. Kmetu pa se ni treba ničesar učiti. — Le počasi, gospoda moja! Povabimo one, ki obrekujejo slovenskega kmeta, da vzamejo kmetisko posestvo v najem in naj začnejo sami zemljo obdelovati. Jamčim, da bo stal tak človek kakor zajec pred bobnom in bo šel sosedu vprašal, kedaj se eno ali drugo seje in kako se obdeluje. A kljub temu pa bo jeseni pridelek ali dobiček zelo lahko hranil. Če se kmet ni učil ravno tri leta, pa se je učil že tedaj, ko je hodil v šolo, učil se je ves čas pozneje, in uči se še sedaj, ceravno je že mogoče star in se še bo moral učiti, dokler bo gospodar.

Kar se tiče pridelkov žita in krompirja, ki se rekvirira, vprašam: Kaj se pravzaprav plača? Ali obresti od glavnice, ali davek, ali delo, ali seme ali gnoj? Kmet mora sedaj otrobe dražje plačati, kakor je poprej žito prodal. Ali naj ima na ta način še kdo veselje s pridelovanjem?

Nedavno se je nek nemškutarski list jezil nad kmeti radi oddaje mleka. Tudi tukaj si dovolim pripomniti, da bi kmet gotovo več in rad prodal odvisno mleko, ko bi se nastavile za mleko razmeroma pravične cene. Kako pa pride kmet do tega, da daje po 40 ali 44 vinarjev liter mleka z veseljem, med tem, ko mora plačati meter čajga po 60 do 80 K, ko pa je poprej stalo to blago samo 2—3 K meter? Kako je s sukanjem (ovirnom), z železom, katerega žiti sploh ni dobiti, kako s cementom itd.? O delavcih niti ne govorim; a ti so vsaj opravičeni dobiti višji zaslužek. In nemški meščani in njih listi še vedno trdijo, da kmetu zdaj ne pride noben pridelek dražje kakor poprej.

Kot kmet sem prepričan, da se na kmetih vobče ne želi, da bi se zvišale cene kmetiskim pridelkom. Ampak cene za industrijske izdelke morajo biti pravične. Kako bo kmet dajal celi mesec po 1 liter mleka na dan, da si potem kupi za ta papir malo sukanca? Naj se nastavi tudi za industrijske izdelke — najvišje cene, ne samo za blago, katero mora oddajati kmet. Trgovci in tovarnarji lahko prodajajo svoje izdelke po poljubnih cenah. Kdo je potem oderuh, kmet ali kapitalisti, kateri zaslužijo na tisoče in na milijone? Tam naj nemškomeštni jeziki zastavijo svoj vpliv in naj odpravijo židovske centrale, ki izžemajo kmeta in vse ostalo prebivalstvo. Sedaj izgine vse v „centralnem“ žepu, tako da nima kmet nič in drugi tudi nič.

Kdor danes pravi, da je kmet kriv draginje, je bedak. Mi vemo, da so hujskarije proti slovenskemu kmetu v mestih krivi predvsem tisti, ki nam odrekajo našo narodno svobodo, ki se z vsemi štirimi zoperstavljajo Jugoslaviji. Nemčurji in vsenemci se bojiijo, da bi slovenski kmet postal gospodarsko močen, zato delajo na vse preteze, da bi ravno slovenskemu kmetu naprtli kolikor mogoče mnogo bremen, zahtevajo strožje rekvizicije na Slovenskem, ovajajo slovenskega kmeta radi draženja, ga pritiskajo z močnim davčnim vijakom in stoterimi drugimi neprilicami. Vprašamo se: Zakaj pa v popolnoma slovenskih ali slovanskih krajih ni take hujskarije proti kmetu ali vsaj v taki meri ne, kot v jezikovno mešanih krajih? Ker slovensko in ostalo slovansko mestno prebivalstvo ni prepojeno tistega sovraštva proti kmetškemu stanu, kakor vsenemsko in nemčursko prebivalstvo v Mariboru, Ptuj, Celju, Celovcu, v Gradcu in drugod.

Temu sovraštvu nemških in nemčurskih mest proti slovenskemu kmetškemu prebivalstvu more napraviti konec edino naša Jugoslavija, v kateri bo odločeval jugoslovanski kmet sporazumno roko v roki z jugoslovanskim meščanom in delavcem.

Slovenski kmet! Jugoslavija bo tvoja rešiteljica!
Fr. V.

Naznanilo.

»Slovenska kmetška zveza« in »Poslovalnica slovenskih spodnještajerskih poslancev« sta osnovali skupno pisarno, ki začne poslovati dne 1. junija t. l. v Mariboru, Cirilova tiskarna Koroška ulica št. 5., I. nadstropje, desno.

V tej pisarni bodo dobivali člani »Kmetške Zveze« pojasnila v raznih zadevah, v zadevi podpor, vojaških oproščenj, dopustov i. t. d. Sestavljala bo tozadevne prošnje in šla tudi sicer strankam v vsakem oziru na roko. Kadar bo potrebno, bo pisarna izročala posamezne zadeve poslancem, da bodo osebno posredovali na pristojnih mestih.

Na bojiščih.

Na italijanskem bojišču je postalo vojno gibanje precej živahno. Dne 23. maja so Italijani, da bi proslavili s kakim večjim vojaškim uspehom obletnico, ko so pred tremi leti stopili v svetovno vojno, napadli z eno infanterijsko divizijo naše postojanke na Cagni Torti. Napad je bil krvavo odbit. Dne 26. maja so pa napadli naše postojanke južno od prelaza Tonale, kjer se jim je posrečilo doseči nekaj uspehov. Dne 24. maja, kot ob obletnici ko so pred tremi leti napovedali Avstriji vojno, so se vršile v Rimu velike slovesnosti, na katere je prišel tudi angleški prestolonaslednik. Iz navduševalnih govorov ter iz razvrščanja čet je sklepati, da bo Italija v kratkem pričela z ofenzivo.

Na francoskem bojišču artilerijski boji v Flandriji in večji boji južno od mesta Laon, kjer se je Nemcem posrečilo zavzeti gorovje Chemin des Dames.

Razne politične vesti.

Koga so vlekli na Dunaj. Dobili smo imenik onih, ki so jih Nemci pri cesarjevi avdijenci na Dunaju kazali kot štajerciance. Noben izmed njih ne uživa pri Slovencih ugleda, večina imen je uveznana. Iz mariborskega okraja so romali na Dunaj: Jožef Paskolo iz Svečine (rojen Lah), Franc Bauman iz Gornje Kungote, župan na Špičniku pri Svečini Jožef Leber, cirkiški župan in slovenskega očeta sin Karel Flucher, bivši nakupovalec živine v Kaniži Hans (?) Kramberger, leitersberski Francelj Girtsmaier, (v seznamu so ga napravili za župana, kar bi sicer rad bil, a ga ne marajo), krčmar in vpokojeni železniški uradnik Aleš Hojnik (slovenskih starišev sin), župan v Vrhovem dolu Krainer, župan na Slemenju Alojz Laurencič, kočar Jurij Haas iz Kamnice in župan Alojzij Jamernik iz Vukovskega dola pri Jarenini. Iz ptujskega okraja: Za Dravce Hans Šošterič, za Sv. Trojico Robert Krajnc, za Varejo Jožef Zemljak, za Krčevine Jožef Zavec, za Stojnce okrajni tajnik Trancon, župan v Brstju Janez Rogina, župan v Podlehniku Jakob Feguš, župan na Bregu Anton Kos, Karl Sima z Brega, župan v Doliču Franc Schreiner, obč. svetovalec v Pobrežju Franc Verdenig, V. Cvetko v Ivanjcih, Alojzij Repa iz Borovcev, Franc Rudl iz Zabovcev, Jožef Schampa iz Prvencev in Jožef Murko iz Gornje Pristove. Nadalje so še bili na Dunaju: Šešerko iz Planine, Kodrič iz Črešnjevca pri Slov. Bistrici Kresnik iz Vrhloge, Hammler iz Orehovcev pri Radgoni, Krempel iz Črešnjevca, Franc Puher iz Zbigovcev, Krizan iz Ščavnice, Franc Janiš iz Gortine pri Marenbergu, Voglar iz Remšnika, Hermaus iz Brezna, Markovič iz radgonske okolice, Fašink iz Plitvice, Koller iz Starenovevsi, Pinterič iz Zenkovev, Rozman iz Slov. Gorice, Zweifler iz Žetincev, Kocbek iz Plitviškega vrha in Košar iz Dedoncev.

Koliko so nekateri dobili. Kakor izvemo, so nekateri udeleženi dunajske deputacije dobili »podpore« po 500 K. Imena še objavimo, da bo svet videl »svobodno« voljo dunajskih deputantov.

Spametovali so se. Na Dunaj kljub vsem le- oim obljubam niso mogli spraviti nemčurji več takih, ki so bili že prej določeni za to. Med nemškutarje in odpadnike se danes nihče več rad ne prištevja. Posebno v ptujskem okraju se opaža, da obračajo štajercu hrbet tudi taki, ki so šli poprej čez drn in strn z nemčurji. Za tistimi pa, ki so slovenske matere sinovi in so se zapisali najhujšim sovražnikom našega naroda, za tistimi pa kaže vse s prstom: To so ljudje, ki za Judežve groše prodajajo svoj rod, srečo svojega naroda. V črni knjigi bodo zapisani med Efijalte!

Miru ne maramo! Zakaj so romali nemčurji na Dunaj? Vedeli so, da se vršijo priprave za samoodlobo narodov in da bodo Jugoslavlani dobili vsaj ob sklepu miru svojo samostojnost. Radi tega so šli na Dunaj, da bi tam visoke kroge prepričali, da slovensko ljudstvo ne mara proč od Nemcev. Vsenemci, komandanti nemčurjev, pa v ozađu predejo mreže proti sklepu miru in hočejo,

nemčurji z miru pa se branijo kar z vsemi štirimi, ker vedo, da bodo slovanski narodi za svojo zvestobo domovini in za ogromne žrtve dobili zaželjeno svobodo in se bodo za vedno otresli gospodstva Nemcev. Prav pravi naš ptujski dopisnik, da nemčurji niti z besedico niso prosili cesarja za mir. Geslo nemčurjev in vsenemcev torej je: Miru ne maramo!

Hujskanje proti shodu v Družmirju. Komaj ko je bilo objavljeno, da se vrši shod v Družmirju pri Sošanju, so začeli nemški protestantovski listi, kot: „Marburger Zeitung“ in „Deutscher Montag“ v Mariboru nesramno hujskati proti shodu in pozivati spodnještajerske posilince na poboj proti Slovincem, slično kakor so delali proti shodu v St. Janžu. Naši posilince prireajo nemoteno svoje volkstaje tu na

Slovenskem Štajerskem in na Koroškem, na naše shode pa pridejo, oboroženi in z belimi palicami, razgrajati, razbijati in motiti zborovanja. Pobesnelost naših nemškutarjev je nedosegljiva! Mariborski protestantovski list „Deutscher Montag“ je prinesel grdo hujšajočo članek proti shodu. Dasi ravno ga je politična cenzura zaplenila, vendar članka niso vrgli iz lista, temveč so ga tiskali nemoteno naprej in ga razširili in celo to pošto razosli. Vsemu temu, ki hujšajo na vojsko in poboje, je vse dovoljeno!

Shod v Studenici se je dne 26. maja sijajno obnesel. Otvoril ga je poljičanski župnik, vlč. g. Členšek. Shodu je predsedoval trški župan g. Koropec. Poslanec Pišek je bil navdušeno pozdravljen, govoril o položaju Jugoslovancev pred vojsko in sedaj. Z navdušeno besedo je govoril o pomenu in namenu majniške deklaracije, ki je prebudila ves slovanski jug in nam bo gotovo tudi prinesla boljšo bodočnost. Nato je govoril g. poslanec o gospodarskem zapostavljenju slovenskega ljudstva, o nasilnih rekvizicijah, s katerimi nas mučijo. Kar imamo, itak radi damo, ali tako, kakor se sedaj postopa s slovenskim kmetom, temu ne moremo pritrčiti, ker bo sicer prišel kmet čisto na nič. Jugoslovanski poslanci se hočejo boriti za slovensko ljudstvo dokler ne bomo zmagali na narodnem in gospodarskem polju. Viharno pritrjevanje je sledilo poslančevim besedam. G. nadrevizor Pušenjak je govoril o gospodarskem položaju in o naših gospodarskih zahtevah in je žel tudi obče pritrjevanje za svoja izvajanja. V resolucijah so se zborovalci enoglasno zahvalili cesarju in sv. Očetu za njuno mirovno stremeljenje, protestirajo proti krivičnim rekvizicijam, odobrujejo možat nastop Jugoslovanskega kluba za pravice ljudstva, se v polnem obsegu pridružujejo majniški deklaraciji in izrekajo svojim poslancem popolno zaupanje. Shod se je zaključil s cesarsko pesmijo, »Hej Slovani!« in »Lepa naša domovina!«.

Po prepovedanem shodu v Trbovljah. Iz Trbovli nam pišejo: Shod na binkoštno nedeljo je bil na željo petero Nemcev prepovedan. Sedaj mislijo ti gospodje, da je Jugoslavija pokopana. Pa Mihil, še ne boš! Ravno zdaj je navdušenost velikanska. 5 ljudi ima vso pravico — 17.000 pa nobene. A zdaj šele vidimo, se nam oči odpirajo, da smo popolnoma sužnji tujcev in nemštva. Za fronto, za delo, za davek na krvi in blagu smo dobri, v tem prvi, pri pravicah — nič. Zato spoznamo in prisegamo — ali prosto Jugoslavijo ali pa smrt. Sužnje se je sam Bog usmilil in jih rešil iz Egipta, nas se je tudi usmilil, edini vsi v vsem so šli za svojim vodnikom Mojzesom — mi Jugoslovani edini vsi v tem cilju gremo trdno sklenjeni v neprodne vrste za svojimi voditelji v Jugoslovanskem klubu. Jugoslovanski klub je naš, je naš biser, naša luč, naša zvezda-voditeljica. Pravijo nemčurji in vsenemški gospodje: Če bi gospodje poslanci tako strastno ne agitirali, bi se ljudje za Jugoslavijo še ne zmenili, ljudstvo je s sedanjim načinom vladanja čisto zadovoljno in srečno. Na binkoštno nedeljo je naše ljudstvo to pokazalo samo jasno in odločno, da to ni res. Ni bilo prav nobene agitacije, zvedelo se je tudi kakor blisk, da je shod prepovedan, a Trbovlje so bile vse v zastavah in vencih. Ljudstva je prišlo in sicer brez razlike strank vse skupno v nepreglednih vrstah z godbo na čelu na slavnostni prostor. Ko se je prikazal naš ljubljenski poslanec g. dr. Benkovič, je zagromelo navdušeno ljudstvo, da so se kar šipe tresle. To navdušenje je veljalo našemu klubu in njegovemu voditelju. Svet poslušaj in Mihilni: ali prostost hočemo ali pa umreti na naših zlatih slovenskih tleh. Ko je dr. Ivan Benkovič zapustil Trbovlje, je šel s cvetjem odet. — Slovensko je drugi govornik g. Čobal zagotovil edinstvo Slovencev in zahtevo po prosti naši domovini, trdeč, da se bo prenesla čista jugoslovanska ideja, če treba tudi na cesti med najbolj priprosto ljudstvo. Vsak otrok vsake stara žena, vse kraje, vse hribe in doline je prešinila jugoslovanska ideja in mora iti našemu ljudstvu v mozek in kri. Ker je zbranega ljudstva na prostoru, na štirinajške metre računano, bilo nad 12.000 in je bila nevolja zaradi prepovedi shoda naravnost kakor plamteči ogenj, je pomirjevalno nastopil g. župnik Časl kot tretji govornik. Ko je omenil, da je današnji dan zbrano ljudstvo najlepši dokaz slovesne manifestacije za naše ljube domovine milo prostost, da celi svet vidi, da narod to hoče, je zadonelo: »Mi hočemo!«, da se je vse streslo in zahtevalo je ljudstvo, da hoče shod za vsako ceno, tedaj pride vse, kar leže in gre, in ob koncu, ko se je proglasila edinstvo brez razlike strank, je solnce neskončno lepo pozlatilo ljudstvo in našo nebeško lepo slovensko domovino, in ko govornik na to opozori, je bilo solzno vsako oko in zapelo se je jako navdušeno »Lepa naša domovina«, kakor še menda nikdar prej. To je bil naš dan — vstajenja dan!

Nemškutarji nabili Pruse. Nemški listi so poročali minuli teden, da je neki Slovenec blizu Limbuša pri Mariboru zahrbtno napadel rajhovskega železničarja in ga zabodel, da so ga morali spraviti v bolnišnico. Protestantovska »Marburgerca« je tudi odgovorila na ta čin hotela naprtiti dr. Korošcu in dr. Verstovšku, kakor dela ta umazan, za nadaljevanje vojne navdušen list odgovorna omenjena naša voditeljica za vsako klopoto, ki jo kak siten Neme ali nemškutar dobi od zavednega Slovence. Na omenjeno vest v nemških časopisih smo takoj znali, da se je Prusu res kaj zgodilo, se to pač ni zgodilo — brez povišja. Zato smo o stvari poizvedovali in smo ugotovili sledeče: Omenjeni pruski železničar je bil v družbi neklih svojih pruskih tovarišev in avstrijskih

železničarjev dne 19. maja v Limbušu. Tam se jim je pridružil tudi nekaj drugih železničarjev-nemškutarjev. Toda kmalu je prišlo do nesoglasja. Pruski železničarji so začeli žaliti navzoče avstrijske tovariše. Posebno se je znašal oni, o katerem povedo nemški listi, da je bil zaboden. Prusi so se postavljali: »Wir sind Preussen« (Mi smo Prusi) in žalili Avstrijce. To je končno dovedlo do pretepa, tekom katerega je bil en Prus ranjen. Toda ne z nožem, ampak s plotničami. Tudi ga niso ranili pristaši dr. Korošca, ampak nemškutarji. To je resnica o tem — »zavratnem« napadu.

Jugoslovanska misel na Hrvaškem. Dne 22. maja so se vršile nadomestne volitve v volilnih okrajih Delnice in Selce. V Delnicah je bil izvoljen z ogromno večino glasov dr. Ivo Kernic, ki je kandidiral na programu jugoslovanske majniške deklaracije, v Selcah je pa z neznatno množino glasov podlegel župnik Božičević, ki je kandidiral na programu majniške deklaracije. Na Hrvaškem vedno bolj prodira misel ujedinjenja Slovencev, Hrvatov in Srbov.

Cesar in cesarica med Madžari. Te dni se mudita cesar in cesarica v Budimpešti. Vojaška in politična oblast je odredila izredno stroge varnostne odredbe. To znači, da Madžari niso tako zanesljivi, kakor se jih navadno slika. Če sta cesar in cesarica med Jugoslovani, pa ni treba nobenih varnostnih priprav.

Preganjanje katoliških Ircev. Ker je angleška vlada sklenila, da uvede tudi za Irsko splošno vojaško obveznost, je završelo na Irskem in ves irski narod se je temu uprl kot en mož. Nastali so na Irskem veliki nemiri. Da si Anglija pomaga iz te zagate, je imenovala maršala Frenha za upravitelja Irske, ki je začel kruto preganjati katoliške Irce. Maršal Frenh je pozaprl vse voditelje in ugledne moške irskega naroda. Na tisoče Ircev vzdihuje po ječah.

Dohodninski davek od prodane živine.

Kakor je znano, se je dolgo časa odmerjal dohodninski davek od dohodkov celega hleva, tudi ako bi vso živino prodal iz njega. Novejša praksa pa je postala milejša. In sicer si dolžan plačati dohodninski davek samo od tiste prodane živine, ki je odvisna v tvojem hlevu, katero bi tudi v mirnih časih odprodal, ne da bi s tem otežkočil svoje poljsko delo. Če pa si prisiljen prodati tako živino, ki spada k tvojemu gospodarskemu obratu, ki jo potrebuješ nujno za svoje delo in bi je v mirnem času nikakor ne mogel oddati, potem od take prodane živine nisi dolžan plačevati davkov.

Vzemimo zgled: Ko bi imel posestvo z 20 hektarji polja in travnikov, 5 ha pašnikov in 8 ha gozda, skupaj 33 ha; za obdelovanje takega posestva rabi se v navadnih razmerah 6 krav po 1500 K, skupaj 9000 K, 2 vprežna vola po 1800 K, skupaj 3600 K, 10 glav mlad živine po 600 K, skupaj 6000 K, do 25 prašičev po 300 K, skupaj 7500 K. Toliko lahko preredi 33 ha veliko posestvo in da je posestvo res dobro obdelano, ga tudi toliko potrebuje. Skupna vrednost bi znašala torej 26.100 K.

Vsled rekvizicij pa se je stanje živine znižalo recimo na 4 krave po 1400 K, kar znese 5600 K, 2 para volov po 1800 K, skupaj 3600 K, 6 glav mlade živine po 500 K, skupaj 3000 K, 5 prašičev po 300 K, skupaj 1500 K. Skupna vrednost sedanjega hleva torej znaša 13.700 K. Če to odštejemo od 26.100 K, kolikor bi moral biti vreden moj hlev, da bi dobro gospodaril, potem imaš za 12.400 K premalo potrebne živine v hlevu.

Če si torej v letu 1917 dobil za prodano živino 14.700 K, pa si kupil zato eno kravo za 1350 K, potem znaša čisti dohodek od živine 13.350 K, od tega pa moraš odšteti 12.400 K, katerih ti radi rekvizicij v hlevu manjka in tako dobiš čistega donosa 950 K. In le od teh 950 K si dolžan plačati dohodninski davek.

Ta primer je sestavila centrala za vnočevanje živine na Dunaju.

Tedenske novice.

Duhovniške vesti. Župnijo Sv. Jernej v Radvanju nad Muto je dobil tamošnji provizor č. g. Anton Trinka, župnijo Kebelj na Pohorju pa č. g. Ivan Razbornik, provizor istotam.

Duh. vest. Vlč. g. Janez Kurinčič, duhovnik goriške nadškofije, ki biva kot begunec v Žičah, je bil pred kratkim imenovan za knezonadškofijskega duhovnega svetovalca. Blagemu gospodu iskrene čestitke!

V župniji St. Ilj pod Turjakom je podpisalo jugoslovansko deklaracijo še 162 mož in žen, s prejšnjim skupaj 1381 mož in žen, v Staremtrgu pa še 69 mož in žen.

Iz fin. službe. Finančni komisar na Dunaju Stefan Sušec, štajerski rojak, je imenovan za finančnega tajnika istotam.

Slovenska Straža. Občni zbor Slovenske Straže se vrši v kratkem; zato je potrebno, da se sestavijo odbori podružnic Slovenske Straže in da prično z delom. Slovenski Štajer, na plan! Strnimo se v krepko narodno obrambo proti onim, ki nam ho-

čejo oropati najlepše dele zale naše jugoslovanske zemlje na Slovenskem Štajerju. Oživimo podružnice Slov. Straže!

Darove za Tiskovni dom in slovensko šolo v Mariboru sprejema tudi prodajalna Cirilove tiskarne v Mariboru.

Poročnik dr. Krpač, ki služi pri hrvatskem poljskem topniškem polku, je bil s 1. februarjem povišan v nadporočnika, a dne 26. januarja je prejel kot 4. vojno odlikovanje (že prej je bil odlikovan s Karlovim križcem, Signum laudis, bronasto in srebrno Signum laudis) vojaški zaslužni križec z vojnim okraskom in meči. Mlademu slovenskemu častniku iskreno čestitamo!

Osmo vojno posojilo. Finančni minister razpisuje 8. vojno posojilo. Podpisovanje se začne dne 28. maja, konča pa se dne 2. julija 1918. Pogoji podpisovanja so večinoma isti kot pri 7. vojnem posojilu.

Dva brata padla junaške smrti za domovino. Dne 14. novembra 1916 je padel v Biljah pri Gorici pešec Anton Repolusk od 47. pešpolka. Boril se je junško 18 mesecev v Galiciji, potem pa na italijanski fronti. Dne 11. januarja t. l. pa je častno padel v Grigno na Južnem Tirolskem poddesetnik Peter Repolusk od strelskega pešpolka št. 26 v 25. letu svoje starosti. Pokojnika sta bila doma v Lobnici pri Rušah, sina kmetov, pobožnih in zavednih slovenskih staršev. Pokojnika sta bila zelo priljubljena, pridna in pobožna fanti. Bodi jima lahka tuja zemlja! Žalujemo staršem pa izrekamo naše sožalje! — Vojaki polkov št. 47 in 26.

Štetje vojnih vdov in sirot. Meseca junija t. l. se vrši štetje vdov in sirot in zakonskih ter nezakonskih sirot vseh tistih, ki so padli v vojni ali pa so pomrli vsled ran in bolezni, ki so jih dobili na bojišču. Štetje bo obsegalo tudi one žene in zakonske ter nezakonske otroke, katerih moške, oziroma očetje se uradno pogrešajo. Namen štetja je, da se ustvari podlaga za sistematično oskrbovanje zaostalih. Vsi zaostali in njih postavni zastopniki se opozarjajo, da se zaostali v svojem lastnem interesu podvržejo štetju in da se priglase s potrebnimi listinami (dokaz o smrti moža ali očeta, obvestitev pristojne politične oblasti, da se mož, oziroma oče, resnično pogreša, poročni list, rojstni list, domovinski list, dokaz očetovstva) pri občinskem predstojniku. Bližnje določbe glede dneva in kraja priglasitve vsebujejo tozadevni oblastveni razglasi.

Zlato poroka. Iz Dola pri Hrastniku se nam piše: Dne 21. maja sta obhajala tukaj zlato poroko Jožef in Marija Bantan. Pri domači slavnosti so svatje zbrali 56 K za slovensko šolo v Mariboru. — Zlatoporočencema kličemo: Še na mnoga leta!

Porotne obravnave v Mariboru. Drugo letošnje zasedanje porote se začne v ponedeljek dne 3. junija in traja do torka 11. junija. V soboto dne 8. junija ob 9. uri zjutraj se začne obravnava zoper Alojzijo Muršič, Marijo Žuran, Andreja Zamola, Apolonijo Horvat in Antonijo Mikec, ki so obtožene zaradi hudodelstva vstaje in uboja komisarja Wiederswolia pri rekviziciji v Forminu.

Plača vojnim vjetnikom. Domobranski minister je izjavil, da dobijo vojni vjetniki, ki se sedaj vračajo iz ruskega vjetništva, naknadno izplačano plačo za vso dobo vojnega vjetništva in sicer le tedaj, če se ugotovi, da niso prišli vsled lastne krivde v vjetništvo.

Odpuščanje dveh najstarejših črnovojniških letnikov. Kakor se poroča z Dunaja, izide te dni odlok za odpuščanje dveh najstarejših črnovojniških letnikov (1867 in 1868) in stopi takoj v veljavo.

Opozorjamo na današnje naznanilo o otvoritvi pisarne »Slovenske kmetijske zveze« in »Poslovalnice spodnještajerskih slovenskih poslancev«. Priporočamo osobito čč. duhovščini, učitelstvu, županom in sploh naši inteligenci, da opozarja ljudstvo v slučaju potrebe na našo pisarno. Ker ima pisarna na razpolago sposobne moči, bo mogla ustrezati vsem tozadevnim zahtevam, ki se bodo stavile na njo.

Gospodarske novice.

Sladkor za čebelarje. Vlada je izdala naredbo, da bodo jeseni dobili krmilni sladkor samo tisti čebelarji, ki so organizirani pri kakem čebelarskem društvu. Slovenski čebelarji, pristopite k Slovenskemu čebelarskemu društvu za Spodnji Štajer, ki ima svoj sedež v Celju.

Letošnje popisovanje zemljišč. Piše se nam: Kdo je izumil ta način popisovanja? Zakaj se zemljišča popisujejo notri v pisarnah, namesto zunaj v naravi sami — zunaj na licu mesta? Kdor nas more siliti ob teh težavnih, dela mrgolečih dneh se učiti meriti naše njive? Zakaj mora posestnik, oziroma posestnica, ki se nima prav 2 oralov posestva, spovedovati se po eno uro popisovalni komisiji? Zakaj se je ovrglo lanski način popisovanja, ki je bilo čisto navadno in vsakomur razumljivo; saj se je cenila njiva pred njivo, travnik pred travnikom itd. Zakaj se ni znanih napak lanskega popisa le popravilo in na enaki podlagi že staro in tem jasnejše popisovanje letos ponovilo? Kličemo: Njiv nimamo notri na zeleni mizi, zunaj v zeleni naravi jih imamo, zato jih želimo tam popisovati in ceniti! Več prihodnjic! Šmarječan v imenu Šmarječanov.

Vojaške oprostitve. Domobranski minister je izjavil, da bodo tudi tisti vojniki starejših letnikov v posebno ozira vrednih slučajih oproščeni od vojaške službe, ki se nahajajo na fronti. Črnovojniki starejših letnikov, ki so nesposobni za vojaško službo na fronti, bodo oproščeni od črnovojniške službe za nedoločeno dobo, črnovojniški mlajših letnikov pa, ki so sposobni za vojaško službo na fronti, bodo dobili tri- do štirimesečne dopuste.

Nova določila glede konj. Poljedelsko ministrstvo je določilo, da dobi, komur je poginil na licitaciji kupljen, za vojaško službo nezmožen konj, drugaga, ako mu je ta poginil v teku treh tednov po prevzetju jidosedaj je bila določena ta doba na 14 dni. Nadomestnega konja pa mora kupec vzeti nadalje v treh mesecih po nakazilu. Čas se šteje od dne, ko je dobil kupec obvestilo, da dobi nadomestnega konja. Po treh mesecih ugasne pravica do nadomestila.

Cene za žito — zvišane. Po poročilu dunajskih listov bodo cene za žito za bodočo letino zvišane in sicer pri pšenici od 42 K na 55 K za meterski stot; ena za rž bo določena s 50 K. Ni še znano, za koliko bodo zvišane cene za ječmen, ajdo, koruzo in oves. Dosedaj so v Avstriji znašale najvišje cene za žito in sicer za pšenico in rž 40—42 K za met. stot, za ječmen 37—38 K, za oves 36—41 K in za koruzo 38 K. Bržčas bodo tudi zvišane cene za moko.

Cene za les. V pretekli dobi so se cene za les nekoliko ustale, kajti poročila iz Dunaja pravijo, da so avstrijske velike lesne trgovine sklenile sledeče lesne cene, ki so veljavne za kubični meter do preklica: Hlodi mehke les 120—130 K, trdi les 140—160 K, za ostale vrste lesa ni bilo določenih nobenih stalnih cen, ker je bilo blaga veliko premalo, a popraševanje po mehkih deskah zelo živahno.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zatecu ni v zadnji dobi zaznamovati kakih posebnih sprememb bodisi glede cen, bodisi glede prometa. Cene za tuj hmelj so bile stalne in so znašale 130—140 K za 50 kg. Za hmelj starih letnikov ni bilo nobenega popraševanja. Hmeljska uš je napravila na hmeljskih nasadih na Češkem velikansko škodo. Nekateri nasadi so popolnoma uničeni. Ker ni žice za privezovanja bičevja, bodo letos tudi v tem oziru hmeljski nasadi hudo prizadeti.

Ali je dovoljeno saditi tobak? Okrajno finančno ravnanstvo v Mariboru razglasa: Mnogi so tega mnenja, da je dovoljeno saditi tobak za svojo lastno potrebo zlasti v omejenem številu rastlin, navadno se imenuje število 4. Temu nasprotno se naznana, da je to mnenje popolnoma krivo, kajti pridelovanje tobaka je državni monopol in je torej brez oblaščenega dovoljenja vsako pridelovanje tobaka tudi v najmanjši množini strogo prepovedano.

Sladkor za vkuhanje sadja. Letos bodo dobile družine sladkor za vkuhanje sadja. Da pa ne bi kdo od veselja zblaznel, pristavimo takoj, da bomo potemtakem kvečjemu dobili še enkrat toliko sladkorja kakor doslej. V mesecu juliju dobi torej vsakdo na svojo sladkorno karto, glasečo se na 1/2 ali 1/4 1 kg, oziroma 1 1/2 kg sladkorja. Za ta priboljšek je treba 1600 vagonov sladkorja. Ker pa namerava prehranjevalni urad nakloniti 2000 vagonov, bo prebitek 400 vagonov razdeljen kakor lansko leto lastnikom vrtov, vojnim kuhinjam itd. Tisti, ki dobe ta delež, se morajo odreči kartam za vkuhanje sadja.

Vojaški delavci za košnjo in žetev. C. kr. zveteni komisar g. Petrovan je poslal občinskim predstojništvom naslednji oklice: Najkasneje do dne 15. junija 1918 se naj tukajšnjemu uradu naznani, koliko delavskih moči da se bo potrebovalo za košnjo. Pri tem je navesti: 1. delodajalca (občino), 2. delavni kraj, 3. izstopno postajo, 4. število potrebnih moči, 5. kdaj in za koliko časa se želi prideti. K temu se priporoča, da je e. in kr. vojno ministrstvo zagotovilo deželni delavski izkazni poslovnicar v ta namen za najkasneje srede meseca junija 8000 vojakov. Zahtevati je le neobhodno potrebno število vojakov, ki se razum nahajajočih se delavskih moči (vojnih vjetnikov) potrebujejo za košnjo, da se more kolikor le mogoče ustreči vsem prošnjam. Po veljavnih predpisih mora delodajalnik delavsko moštvo razum preskrbe prenočišča popolnoma preskrbovati. Deželna delavska izkazna poslovnicar si pridržuje, da, če bi zahteve presegle razpoložno število vojakov, v tem slučaju ugodni s pridelitvijo vojnih vjetnikov. Na prošnje, ki dojdejo pozneje, se ne more ozirati.

Sposoben sodar dobi v Slovenjgradu izdatnega dela, ker v celem okraju ni nobenega sodarja. Ponudbe vpošljejo naj se okrajnemu odboru v Slov. Gradu, kateri daje potrebna pojasnila.

Karte za tobak. Izšla je vladna naredba k določa, da bodo v Avstriji upeljane tudi karte za tobak. Ženske osebe in moški ki so stari manj kakor 18 let, ne bodo v bodoče dobivali tobak. Kadilci, ki hočejo zanaprej dobivati tobak, se morajo pisмено prijaviti pri kaki tržnici in izpolniti tozadevno prigrasnico. Take prigrasnice se dobijo v Cirilovi tiskarni v Mariboru in stane 100 kom 2 K.

Dopisi.

Maribor. Pisarna Kmetске Zveze in posredovalnica spodejstaj slov. poslancev, ki bo šla na roko članom K. Z. z nasveti in bo sestavljala tudi vloge, prošnje in dogovore, se nahaja v Cirilovi tiskarni, nadstropje, desno. Kdor rabi nasvet ali pomoč, naj se obrne osebno ali pisмено na to pisarno.

Maribor. Mestni magistrat je določil sledeče najvišje ene za drva: Polena 1 kubični meter 44 K, za 1 kubični meterna drobno nasekanih 20 cm dol-

gih drv 13,80 K. Za prehrano revnejših slojev mestnega prebivalstva je tako malo poskrbljeno, kot menda v nobenem drugem avstrijskem mestu. Saj je pa tudi umevno, kajti naši mestni očetje imajo pač dosti denarja za vsenemške namene in za vsenemška bojna društva, ne pa za revnejše sloje mestnega prebivalstva. Pri prihodnjih občinskih volitvah bo mestno prebivalstvo s sedanjimi mestnimi močmi temeljito pomislilo!

Sv. Križ pri Mariboru. V nedeljo, dne 2. junija, se vrši popoldne po večernicah v drštvenih prostorih občni zbor Kmetске bralnega društva in podružnice Slovenske Straže z navadnim sporedom. Govori urednik g. Franjo Žebot iz Maribora o najvažnejših dogodkih sedanjega časa. Domačini in sosede, pridite v obilnem številu!

Sv. Križ pri Mariboru. Pri nas so zaspali v Gospodu: Dne 7. aprila Hauptman Marija, posestnica na Dobajevem, ne da bi se mogla pred smrtjo posloviti od svojih sinov, ki so na bojnem polju. Na posestvu, ki meri nad 100 oralov, se zdaj ubija slabotni oče z dvema hčerama. Štiri dni pred njo je umrla vdova nadučitelj, Lopič Julijana, po dolgi in mučni bolezni. Dne 9. aprila je umrl nagloma trileten sinček Valentina Čerič iz Slemenca, mali in živahni Tonček. Dne 23. maja pa si je izbrala smrt bivša gosposinja na Špaserjevem Marijo Strnad. Živela sta z možem Jakobom v najlepši slogi do svoje zlate poroke, ki sta jo obhajala v krogu ožjih prijateljev že ored par leti. Pa visoka starost blizu 80 let ni mogla več odbijati raznih bolezni in zaspala je mirno v Bogu, večkrat previdena s sv. zakramenti. Udeležba pri pogrebu dne 25. maja je pokazala, da ranjka ni živela zastonj. S svojo dobrotljivostjo in usmiljenim srcem je delila dobroto na vse strani, a vsi, ki smo jo čislali in ljubili, ji ohranimo zvest spomin v svojih molitvah. Hudo preizkušnemu in blagemu možu Jakobu Strnad in vsej rodbini izreka svoje sožalje oela fara in vsi znanci!

Ljutomer. Mladinsko slavlje se je krasno obneslo. Udeležba je bila nepričakovano velika. Poleg domačih mladenk so prišla dekleta iz vseh sosednih župnij. Zbrala se nas je krepka armada. Shod je otvoril in vodil vlč. g. dekan Ozmeč. Z navdušenjem smo sledili besedam slavnostnega govornika g. dr. Hohnjeca, ki nas je na duševal za narodno probudo in za našo milo Jugoslavijo. Pod vodstvom g. Zaherla je pevski zbor zapel celo vrsto narodnih pesmi. Vrstili so se še govori in deklamacije. Slavnost je v vsakem oziru ugodno zpadla.

Mursko polje. Zadnje tedne je vznemirjal nevarni vlomilec in tat Jože Muršič iz Kupetincev vso okolico; v par tednih je izvršil kar 8 vlovov ter pokradel denar, obleko in mast, često pri belem dnevu. Odnesti pete in skrivati se po hostah in žitu je umel prav mojstrski in se je pokazal pri tem vreden svojega domačega imena Lisjak. Dne 23. maja pa je vodja orožniške postaje v Križevcih g. stražmojster Jože Trobos z nekaterimi orožniki in 40 vojniki preiskal gozde in polja v okolici Kupetincev. O tej priliki so zasačili v grmovju spečega tatu in vlomilca, ga vklenili ter odvedli v zapor k c. k. okr. sodišču v Ljubomer. Večino vlovov je že priznal. Zasluga za odstranitev nevarnega zločinca gre v prvi vrsti g. Treboš in ostalim orožnikom v Križevcih.

Veržej. Na binkoštni pondeljek, dne 20. maja, se je v kapeli salezijanskega zavoda slovesno obhajal praznik Marije Pomočnice. Mnogo ljudstva od daleč in blizu je prihitelo k tej cerkveni slovesnosti v Veržej. Dopoldne je imel preč. g. dr. Franc Volčič slavnostni govor: nato je sledila na prostem pontifikalna sv. maša, katero je opravil mil. g. Smrekar, prelat v Ljubljani. Pontifikalna sv. maša je bila za vse nekaj izvanrednega in veličastnega. G. prelat, ki je imel že na predvečer pozdravni govor, je otvoril tudi popoldne shod za sotrudišstvo. Okoli 3. ure popoldne se je začela pomikati procesija s kipom M. Pomočnice. Da je bila udeležba tako obilna, so veliko prispevale salezijanske sotrudišnice, ki neumorno delujejo za čast Marije. Tako je bil ta Marijin praznik še sijajnejši, kakor prejšnja leta, znamenje, da se češčenje Marije Pomočnice na Murskem polju vedno bolj razširja.

Zbigovali pri Radgoni. Lepa navada, ki človeka v srce veseli, je tukaj pri nas, pa menda tudi po drugod, da se ob nedeljah in praznikih zvečer ob posebni uri pri križih in kapelah vršijo goreče molitve k brezmadežni Kraljici majnikovi. Lepa in dostojna je ta pobožnost, v Marijinem mesecu v teh grozotopolnih časih. Mnogo lepše in dostojnejše je, da ljudje skupno pobožno molijo k preblašeni Devici Mariji, kakor pa da popivajo in kričijo po gostilnah. Z rožnim vencem v roki se zatekajmo k sv. Devici s prošnjo, da bi nam izprosila pri Bogu milost, da bi odvrnil ljubi Bog od nas že vendar enkrat grozovito šibo vojne.

Sv. Ana v Slov. goricah. Veselica, zapovedana na nedeljo dne 2. junija, je preložena na poznejšo dobo.

Ploderšnica pri Mariji Snežni. Iz laškega bojišča je prišla žalostna vest, da je padel meseca decembra 1. l. Jakob Dreisiebner. Zadel ga je šrapnel in mu je odtrgal glavo. Od njegovih tovarišev je bilo 6 mrtvih in 12 ranjenih. Zapustil je ženo, hčerko in sina, ki je tudi na bojišču, 81 let staro mater, 3 brate in sestro. Naj počiva v miru tam daleč v tuji deželi!

Pinj. V nemških listih sem čital poročilo o moranju nemčurjev na Dunaj. Zaman sem iskal

v govorih nemškutarjev pred cesarjem besedo o miru. Ne Ornik, ne Šmiderer, ne Linhart, prav nobeden ni prosil, naj se konča vojna in napravi mir. Samo Slovence so črnili. To se pravi po domače:

Pribijem, da so na Dunaj romali samo taki, ki so proti miru in za nadaljevanje vojske.

Središče. Naše slovensko katoli. izobraževalno društvo priredi na Telovo, dne 30. maja ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih deklaracijska slavnost. Na sporedu je: Slavnostni govor (govori vlč. g. dr. Hohnjec iz Maribora), deklamacije, petje in dr. Krekova gledališka igra »Tri sestre«. Pridite v velikem številu, da dostojno proslavimo 30. maj, mejnik v zgodovini našega naroda.

Sv. Križ pri Slatini. Tudi pri nas so se izjavile žene in dekleta za majniško deklaracijo; nabrale pa so v posameznih občinah: Okolica Slatina 410, podpisov, Brestovec 70, Sv. Katarina 96, Sv. Mohor 74, Nimno 69, Plat 95, Rajnkovec 49, Spodnje Sečovo 115, Tokačevo 124 (akoravno je občinski odbor nasproten!), Sv. Trojica 133. Skupno torej v naši nadžupniji 1235 podpisov. Prišteti je še okrog 40 podpisov, ki so se nabrali v občini Slatina-konališče, kadar se je že prej poročalo. — Ob tej priliki moramo kot vestni poročevalci rešiti pozabljenja »velikanski« shod slatinskih »Nemcev« proti Jugoslaviji. Vršil se je v mesecu aprilu v gostilni »Pri rošči«. Veliki letaki so oznanjali par dni prej njegov pomen in spored. Nabralo se je res 8 (reci: osem) udeležencev, 4 moški in 4 ženske. Med njimi je bilo par takih, ki nimajo nobenega vzroka ne pravice, hoditi na nemški shod. Iz usmiljenja jih ne imenujemo, a če bi mi Slovenci ne bili dobrega srca, bi jih pognali, kadar nas zopet pridejo prositi jugoslovanskega kruha, kar storijo zelo pogostokrat. Sicer se je pa stvar vršila dokaj tajno, zato ne vemo, kaj se je vse povedalo lepega in koristnega. Tajnost je tako stroga, da niti še nemški listi, kolikor je nam znano, niso vedeli ničesar poročati o tem Volkstagu. Po svoje je pa označil njegov pomen nek tujec. Rekel je sredi Slatine dovolj glasno: »Kaj, teh osem slatinskih k... bo Jugoslavijo razdrlo?!«

Končice. Dne 22. t. m. je pri nas naglo smrti umrla gđc. Olga Werbnig, učiteljica na trški šoli. Bila je ljudomilga, mirnega značaja in vzorna učiteljica. N. v m. p.!

Čadram. Katoliško politično narodno društvo »Sloga« bo imelo v nedeljo, dne 2. junija, popoldne na litanijah, zborovanje za obletnico jugoslovanske deklaracije in se vabijo vsi društveniki in vsi odrasli moški in ženske, koji nočejo biti več sužnji naših sovražnikov.

Zatec. Petrovska dekleta priredijo v nedeljo, dne 2. junija gledališko predstavo: »Dve mater« s petjem in deklamacijami. Pred in po igri žive slike: »Kraljica rož« in »Naše pribežališče«. Čisti dobiček se porabi v dobrodelne namene. Prijatelji doštene zabave vljudno vabljeni.

Braslovce. V nedeljo, dne 2. junija popoldne bo pri nas deklaracijska slavnost. Govor ima g. prof. dr. Jos. Hohnjec iz Maribora. Dekleta uprizarjo igro: »Božja dekla«. Čisti dobiček se uporabi za dobrodelne namene.

Dol. Zanimanje za trboveljski tabor je bilo zelo veliko. Ljudje so se kar prepirali, kdo bo doma ostal za varuša. Prepoved shoda pa je navdušenje za Jugoslavijo še bolj povečala. Vse brez razlike mišljenja odločno zahteva shod in ga že komaj pričeknje.

Trbovlje. Vabimo na redni občni zbor Kmetске hranilnice in posojilnice v Trbovljah, r. z. z. n. z., ki se vrši v nedeljo, dne 2. junija t. l., ob treh pop. v prostorih Društvenega doma. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1917. 4. Čitanje zapisnika zadnjem občnem zboru. 5. Poročilo zadnje revizije. 6. Volitev načelstva. 7. Volitev nadzorstva. 8. Sluča nosti. — Odbor.

Gorica pri Rajhenburgu. Na posebno slovesen način smo tukaj obhajali letos binkoštni pondeljek. Ljudstva je bilo toliko, kakor ga še nismo toliko videli. Posebno nas je veselilo, da so se vsi tukajšnji, na dopustu bivajoči vojniki slovesnosti udeležili ter pri procesiji sodelovali.

Rajhenburg. V nedeljo, dne 9. junija t. l., bo v tukajšnji krasni lurski cerkvi daroval prvo sv. mašo č. g. Mihael Pribožič, doma na Raztezu. Pridigoval mu bo vlč. g. dr. Anton Medved, profesor iz Maribora.

Rajhenburg. Slov. kat. izobraževalno društvo v Rajhenburgu priredi dne 2. junija v dvorani kaplanije predstavo. Uprizarjale se bodo igri: »Lurska pastirica«, igrokaz v 5 dejanjih in: »Prisiljen stan je zaničevan«, veseloliga v 3 dejanjih. Prijatelji in sodelavci ki pridite od blizu in daleč!

Buče pri Kozjem. Dne 2. junija se vrši na Bučah popoldne ob treh v gostilni »na pošti« shod. Govori državni poslanec dr. Jankovič.

Za Tiskovni dom v Mariboru so darovali p. t.: Profesor Vreže v Mariboru 1000 K; Veršič Jakob, kaplan, Sv. Tomaž pri Ormožu, 50 K; Esenko Jurij, Prožinska vas, Store, 2 K; Vedernjak Alojzija, Sv. Peter pri Mariboru, 2 K; Neimenovan 20 K; Ivan Hauptman 10 K. — Lepa hvala! Dr. A. Jerovšek v Mariboru.